

sosialurin

telf. 147 20. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Høgni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Útlendingar ella vit sjálvir?

TAÐ VÓRU ikki allir tingmenn, sum høvdu tøy vakrastu orð til landsstýrisuppskotið um keyp av ferðamanna-skipi til suðuroyarisiglingina, tá hetta var til 1. viðgerð í tinginum týsdagin. Eisini er óvist, um málið verður samtykt, tí m.a. nakrir av tinglimum fólkafloksins longu hava sagt frá, at teir ikki atkvøða fyri tí, og ivasamt er um allur tjóðveldisflokkurin verður fyrri uppskotið.

JAVNAÐARFLOKKURIN hevur eina ófrávikiliga støðu í hesum máli, sum vit meta nógv størri enn bert eitt skipakeyp. Í fyrsta lagi er talan um, at suðringar fáa eins gott ferðasamband og hinar cyggjarnar. Soleiðis meta vit, at vit eiga at taka lut í uttanlandssiglingini upp á Føroyar. Hetta er eisini í trád við ta sømu, sum varð gjørt millum landsstýrisfólkarnar í august í fjør.

SÍÐANI SMYRIL fór undir uttanlandssiglingina hevur tað eydnast okkum at fáa á fætur skipasamband millum lond, sum privatu skipafelagini her á landi ikki hava hildið seg til, síðani einaferð í sektiárunum. Vit høvdu einaferð eitt Tjaldur, sum rækti siglingina millum Keypmannahavn og Havnina, men knappliga hevði Skipafelagið Føroyar ikki hug til tað longur. Síðani hevur danskt skipafelag, DFDS, rætt sambandið millum Danmark og Føroyar. Fyri tað fyrsta kunnu vit altíð rokna við, at DFDS kemur til somu niðurstøðu sum Skipafelagið við Tjaldurinum, og fyri tað næsta meta vit, at øll sigling upp á Føroyar, eigur at fara fram á føroyskum kjøli.

TÁ VIT HUGSA um, at ferðingar í dag nýta 200 miljónir í ferðapeningi til og úr útlondum, halda vit tað ikki vera annað enn rimiligt, at vit eisini luttaka í millumlanda-siglingini. Hetta eru miljónir, sum vit hava latið útlendingar farið við ár undan ári, bert tí at afturlandskreftirnar hava lagt sína kældu og køvandi hond á. Hvussu leingi skulu vit standa við hógvuni í hondini sum passivir áskoðarar til henda leið?

Varð ikki eftirspurt

Í VIKUNI er ein bókluring um Føroyar og NATO komin út. Sambært hesum bókluringum er føroyska heima-stýrið slættilt ikki eftirspurt í hesum álvarsama máli. Frammanundan hevur føroyska innlimanin í NATO ligið meira og meira minni fjald í toku, men nú verður roynt at prógva, at føroyingar eru als ikki eftirspurd.

EITT HEVUR altíð verið greitt, at málið varð ikki lagt fyri Føroya lögting, men munnligar keldur hava viljað verið við, at málið varð lagt fyri Føroya landsstýri til umhugsanar.

HETTA ER TÓ ikki so. Í brævi frá danska statsminist-erium 24. januar verður sagt, at eingi skjøl eru, sum vísa, at spurningurin um NATO er lagdur fyri lands-stýrið.

TÁ MÁLIÐ upprunaliga var fyri í 1978, var ivamál um tað skuldi leggjast fyri heimastýrið til umhugsanar ella ikki.

TAVERANDI landstingsmaður, Poul Niclasen, mót-mælti við at vísa til grein 7 í heimastýrislógini. Henda greinin sigur, at bæði lógir og traktatir skulu leggjast fyri heimastýrið til umhugsanar, áðrenn tær verða settar í gildi.

DANSKA STJÓRNIN helt seg harafturimóti til eina kunngerð frá 1896. Eftir henni kann ein lóg setast í gildi bert við at amtmáðurin setir kunngerð um hetta í tað almenna lýsingarblaðið.

SPURNINGUR UM føroyska innliman í NATO varð ikki lagdur fyri Heimastýrið, men kunngerð um limaskap var at finna í Dimmalætting 3. desember 1953. V.ø.o. varð Føroya fólk ikki eftirspurt, um tað vildi koma í eina hernaðarlaga samgongu!

Spottarin spottar seg sjálvan

Hevði tú, Pauli Ellefsen, einaferð sett teg niður og aktivt lurtað eftir, hvat lægmaður og aðrir bera fram á tingsins røðarapalli, ja, so hevði tú ivaleyst sloppið undan tí ljóta ummæli, sum tú í dag eigur millum manna. Eitt er, sum á donskum nevnist aktiv lytning. Hetta er millum annað ein av teimum mongu sjálfvylgjum og ella »dannils-um«, ið tær tørvar.

Sum tú horeiggjar tær. Talar um fupp, jonglering og tað at fara lætt við sannleikanum, nevniliga tað at lúgva við vilja.

Nógv fyrri at hoyra lús hosta og loppu goyggja. Enntá nú í Dimmu nr. 29 leygardagin 8. mars 1980 har tú skrivar: »Heldur ein seg til sannleikan, so verður talið av rættleiðingum avmarkað av sær sjálvum. Sigur ein ósatt, so er ein noyddur til at finna seg í teimum rættleiðingum sum koma«. Á jú, á jú, eg hoyri teg, Pauli, men eitt veit eg, at talið á rættleiðingum, ið tú hevur fingið, tað er ikki smávægis, og longri niðri her fært tú so eisini eina frá mær.

Jú, hatta tú sigur her

ljóðar væl og rætt, og tað er helst eisini so. Men Pauli Ellefsen, hesaferð ert tú líka ófantaligur, sum tað plagar at vera Óla Breckmanni líkt. Samstundis sum tú skrivar um sannleika, tekur tú lygna sum vápn. Tú skrivar ósannindi, tá tú sigur, at Atli Dam seinasta hósdag á lögtingi segði: »Je, taki ikki imóti rættleiðing-um...« Eg hoyrði sjálvur Atla Dam, og hatta segði Atli ikki. Har aftur imóti segði Atli Dam: »Je taki ikki imóti rættleiðingum frá Paula Ellefsen...« Og Pauli, har í liggur ein

himmalviður munur. Hvussu skal lægmaður kunna taka imóti rættleiðingum frá tær, tá tú — sum tú sjálvur her hevur vist — hevur ein so ómeta-liga lágan moral og altíð søkir tær talu til tað lága og ónda í menniskjanum. Soleiðis sum tú í Dimmu fuppar og jonglerar við lygnum og hálvum citatum, soleiðis minnir tú meg mest á ein av hesum ótolandi Jehova dura-bankarunum. Teir gera tað upp aftur og upp aftur, og Pauli, tað gert tú eisini.

Jallur

At sleikja síni sár

Vit øll kenna frá gerandis-degnum eitt nú hunda-ella kettubardaga. Tá stríðið er yvirstaðið, og friður aftur valdar, fara tær, ið hava barst, at skoða síni sár, og við tolni væla um tær, við at sleikja tær.

Nakað líknandi kemur mær hetta fyrri, sum er fyrifarið nú teir seinastu dagarnar. Nærum alt hevur staðið á gosi, serstakliga innan arbeid-ararørsluna. Mót-mæli og arbeidssteðgur. Fyriuttan ein riðil av lesarabrevum í bløðnum. Og er hetta alt staðist av krepputilitokum landsstýrisins fyri at bota um búskapin, ið er at kalla alt avgerandi fiskivinnan.

Hesum lyndi sleppa vit ikki undan. Stundum osa seg upp, og so aftur sissast, og fara at skoða sitt skinn og sleikja síni sár. Satt at siga havi eg onki at iðra meg um. Eg havi onki beinleiðis sagt á hesum politiska hurlivasa. Eg skal viðganga, at eg hevði væntað eina ella aðra reaktión frá okkara hverrandi-(suðuroyar)-tingmonnum.

Har teir kundu munn-liga greitt fólkinum frá hesum álvarsamum.

Mær kemur fyrri, a t tað

hevur verið sera striggið við at fáa try-parta-avtalar frá hondini. Sum vituligt er, so fór tað væl út um ætlaðu tíðina.

Hesi tingmál, sum nú eru endaliga avgjörd, og bliva lógarfest, eru einki annað uttan at taka við stivum armi, og fara at royna tær í veruleikanum. Øll vildu vit lagtønt havt bestu kor og menniskjans-ligar sømdir, men tá tað er soleiðis staðt, at fiskivinnan er so illa fyrikomin, at tað lónar seg betur at liggja bundin enn at fara til útróðrar, tá mugu vit øll spenna livreimina einaferð enn inn. Vit, sum eru blivin eldri nú, fyrri okkum er hetta ikki nakað nytt, vit minnst so væl ta tíðina, t.v.s. tretivuárin, og so seinni tá vit í hálv-trýssunum og trýssunum fóru til Íslands um várið at arbeida.

Summir fóru við is-lendskum skipum og aðrir arbeiddu á landi (upp á fisk). Lat meg siga hvussu stóðan var tá. Tú fekk ikki koyggju við ferðamanna-skipinum.

Tað var yvirfyllt, nakrir menn reiddu upp í lastini á lukuni.

Gott at tann tíðin er farin aftur við borðinum.

Tað fer kalt niður eftir rygginum bert at hugsa um ta tíðina.

Tá var skipatrot í Føroyum, og orðið »flakavirki« var nærum ókent.

Í dag er upp á tal, at siga stopp fyrri, at fleiri skip skulu koma til landið. Og flakavirki + allar annar tíðarhóskandi vøkstur er farin fram sum ongantið í søguni.

Eg má siga, at tá »Fiskivinnuráðið« alment lat hoyra frá sær, mundi eg dottið uppeftir. Tit góðu menn í hesum ráð-num sita kunnu ikki kennið nógv væl til rapað grundarlag.

Eitt gamalt orð sigur: »Etin matur og slitin klæði«. Hetta orðatak kann væl ikki beinast undir støðuna, sum hon er í Føroyum í dag. Vit hava nógv skip (og góð). Út-bugvin væl við flakavirkj-um, nógv útbyggt fram við sjónum, og eitt gott vega og brúgvæn. Nakað av idnaðarvirkjum. Tá alt hetta kann metast javnt við eitt niðrundir komið samfelag, við fám og ongum skipum, fiskavirkj-um, alt avvaldað og ótiðar-hóskandi, hvørki vegir ella havnir.

Er so alt hetta tann

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blað-stjórnin veit, hvor hevur skrivað brovini.

rætta leiðin at ganga niður í armoðina?

Fiskivinnuráðið: Vit fóta okkum aftur., tað vóni eg, men tað skal alt fólk við til, fyrri at alt skal mala aftur.

Tá ið eg í dag var í kirkju og sang morgun-sálm 342 og kom til 5—6 vers sló tað meg, at hetta miðar imóti hesum ófriðar-ligu tíðinum vit liva í.

5. Vreiðini steðga, tí hon veldur neyð!

Gleði og frið gev í sinnið! Fátæka manni gev dagliga breyð!

Leið tú os úti og inni.

6. Styrk tú og styðja os, fast vit tá stá, stríða og sigra í stríðum! Frelsari vár, tú skalt æruna fá, nú og í ævig-um tíðum.

Vágur tann 9/3
Hentzar Joensen

Norðurlanda Ráðið

Nú tað frættist, at danska stjórnin hevur sett upp-skot um føroyskan og grønlandskan beinleiðis limaskap í Norðurlanda Ráðnum, kann eg ikki lata vera við at koma við eini viðmerking.

Maðurin, sum á sinni legði til brots at fáa okk-um føroyingum beinleiðis umboðan í hesum ráði, var

Petur Mohr Dam, sáli. Hetta gjørdi hann longu í 1964. Hetta hendi á fundi í Norðurlanda Ráðnum í Reykjavík tað árið.

Tað er tí nógv fyrri at hoyra, hvussu Erlendur Patursson vólkar sær í hesum, fyrri einaferð at kunna kanna sær æruna av einum beinleiðis lima-skapi í Norðurlanda Ráð-

num hjá okkum føroying-um.

At enda eitt litið hjarta-suff til okkara tingmenn og landsstýrismenn. Latið okkum hoyra eitt sindur meira til tykkara, øg um tær politiskum mál tit arbeidda við. Vit eru fleiri, sum fegin vildu fylgt meira við í tí sum hendir.

Javnaðarveljari

Mugu bíða

Vit hava í hesi vikuni fingið so nógv lesara-brev, at tað er ikki rúm fyri allum. Tí mugu nek-ur bíða til næstu viku. Vónandi bera lesara-brævskrivararnir yvir við tí.

Blaðstjórnin